ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

της 13ης Δεκεμβρίου 2001 *

Στην υπόθεση C-324/99,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Bundesverwaltungsgericht (Γερμανία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 της Συνθήκης ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

DaimlerChrysler AG

και

Land Baden-Württemberg,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΟΚ) 259/93 του Συμβουλίου, της 1ης Φεβρουαρίου 1993, σχετικά με την παρακολούθηση και τον έλεγχο των μεταφορών αποβλήτων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας καθώς και κατά την είσοδο και έξοδό τους (ΕΕ L 30, σ. 1),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, N. Colneric, πρόεδρο τμήματος, C. Gulmann, D. A. O. Edward, A. La Pergola (εισηγητή), L. Sevón, M. Wathelet, R. Schintgen, B. Σκουρή, J. N. Cunha Rodrigues και C. W. A. Timmermans, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Léger
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η DaimlerChrysler AG, εκπροσωπούμενη από τον L. Giesberts, Rechtsanwalt,

— το Land Baden-Württemberg, εκπροσωπούμενο από τον C. Weidemann, Rechtsanwalt,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκρποσωπούμενη από τον W.-D. Plessing και την B. Muttelsee-Schön,

— η Δανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον J. Molde,

— η Κυβέρνηση των Κάτω Χωρών, εκπροσωπούμενη από τον M. A. Fierstra,

— η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την C. Stix-Hackl,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τον J. E. Collins, επικουρούμενο από τον D. Wyatt, QC,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον G. zur Hausen,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της DaimlerChrysler AG, του Land Baden-Württemberg, της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου και της Επιτροπής, κατά τη συνεδρίαση της 27ης Μαρτίου 2001,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με απόφαση της 24ης Ιουνίου 1999, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 30 Αυγούστου 1999, το Bundesverwaltungsgericht υπέβαλε, σύμφωνα με το άρθρο 234 ΕΚ, τέσσερα προδικαστικά ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΟΚ) 259/93 του Συμβουλίου, της 1ης Φεβρουαρίου 1993, σχετικά με την παρακολούθηση και τον έλεγχο των μεταφορών αποβλήτων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας καθώς και κατά την είσοδο και έξοδό τους (ΕΕ L 30, σ. 1, στο εξής: κανονισμός).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της DaimlerChrysler AG (στο εξής: DaimlerChrysler) και του Land Baden-Württenberg (ομοσπόνδου κράτους της Βάδης-Βυρτεμβέργης) σχετικής με τη νομιμότητα αποφάσεως της κυβερνήσεως και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Συγκοινωνιών του ομοσπόνδου αυτού κράτους προβλέπουσα την υποχρέωση προσφοράς σε εξουδιοδοτημένο οργανισμό ορισμένων αποβλήτων προς διάθεση.

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική ρύθμιση

3 Η οδηγία 75/442/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1975, περί των στερεών αποβλήτων (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 86), όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 91/156/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Μαρτίου 1991 (ΕΕ L 78, σ. 32, στο εξής: οδηγία), αποσκοπεί να εναρμονίσει τις εθνικές νομοθεσίες στο θέμα της διαθέσεως των αποβλήτων.

4 Τα άρθρα 3, 4 και 5 της οδηγίας θέτουν τους εξής στόχους: πρώτον, την πρόληψη, μείωση, αξιοποίηση και χρησιμοποίηση των αποβλήτων· δεύτερον, την προστασία της υγείας των ανθρώπων και του περιβάλλοντος κατά την επεξεργασία των αποβλήτων, είτε αυτά προορίζονται για διάθεση είτε για αξιοποίηση, και, τρίτον, τη δημιουργία σε κοινοτικό επίπεδο και, εφόσον αυτό είναι δυνατό, σε εθνικό επίπεδο ολοκληρωμένου δικτύου διαθέσεως αποβλήτων.

5 Έτσι, το άρθρο 5 της οδηγίας προβλέπει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα, σε συνεργασία με άλλα κράτη μέλη εφόσον αυτό παρίσταται αναγκαίο ή σκόπιμο, ώστε να δημιουργηθεί ολο-

κληρωμένο και κατάλληλο δίκτυο εγκαταστάσεων διάθεσης των αποβλήτων, που θα λαμβάνει υπόψη τις καλύτερες διαθέσιμες τεχνολογίες που δεν συνεπάγονται υπερβολικό κόστος. Το δίκτυο αυτό πρέπει να επιτρέπει στην Κοινότητα ως σύνολο να καταστεί αυτάρκης στον τομέα της διάθεσης των αποβλήτων και στα κράτη μέλη να τείνουν χωριστά προς τον στόχο αυτό, λαμβανομένων υπόψη των γεωγραφικών συνθηκών ή της ανάγκης ειδικών εγκαταστάσεων για ορισμένες κατηγορίες αποβλήτων.

2. Το δίκτυο αυτό πρέπει να επιτρέπει ακόμη τη διάθεση των αποβλήτων σε μία από τις πλησιέστερες κατάλληλες εγκαταστάσεις, με χρησιμοποίηση των καταλληλότερων μεθόδων και τεχνολογιών για την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας.»

6 Ο κανονισμός οργανώνει ιδίως την παρακολούθηση και τον έλεγχο της μεταφοράς αποβλήτων μεταξύ κρατών μελών.

7 Ο τίτλος ΙΙ του κανονισμού, «Μεταφορά αποβλήτων μεταξύ των κρατών μελών», περιλαμβάνει ένα κεφάλαιο Α, που αφορά την εφαρμοστέα επί μεταφορών αποβλήτων προς διάθεση διαδικασία.

8 Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού, που αποτελεί τμήμα του προαναφερθέντος κεφαλαίου Α, οι αντιρρήσεις και όροι που οι αρμόδιες αρχές προορισμού, αποστολής και διαμετακομίσεως μπορούν να διατυπώσουν σε σχέση με μεταφορά αποβλήτων, σύμφωνα με τα στοιχεία α' και β', πρέπει να βασίζονται στην παράγραφο 3.

9 Το άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο α', σημείο i, του κανονισμού προβλέπει:

«Προκειμένου να τεθούν σε εφαρμογή οι αρχές της εγγύτητας, της προτεραιότητας αξιοποίησης και της αυτάρκειας σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με την οδηγία 75/442/ΕΟΚ, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν μέτρα, σύμφωνα με τη Συνθήκη, για τη γενική ή μερική απαγόρευση των μεταφορών αποβλήτων ή να προβάλλουν συστηματικά αντιρρήσεις για τις εν λόγω μεταφορές. Τα μέτρα αυτά κοινοποιούνται αμέσως στην Επιτροπή που ενημερώνει τα άλλα κράτη μέλη.»

Η εθνική ρύθμιση

10 Το άρθρο 9, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του νόμου περί μειώσεως και διαχειρίσεως των αποβλήτων και περί επεξεργασίας των παλαιών αποβλήτων στη Βάδη-Βυρτεμβέργη («Landesabfallgesetz», στο εξής: LAbfG), ως είχε στις 15 Οκτωβρίου 1996 (GBl, σ. 617), όπως τροποποιήθηκε τελευταία με το άρθρο 4 του νόμου της 16ης Ιουλίου 1998 (GBl, σ. 422), ορίζει ότι οι αρχές του εν λόγω ομοσπόνδου κράτους, με τη συνεργασία των παραγωγών και των κατόχων αποβλήτων, κατασκευάζουν κεντρικές εγκαταστάσεις για τη διαχείριση των προοριζομένων για διάθεση αποβλήτων που χρήζουν ιδιαιτέρας παρακολουθήσεως.

11 Το άρθρο 9, παράγραφος 2, δεύτερη περίοδος, του LAbfG ορίζει ότι η κυβέρνηση του ομοσπόνδου κράτους μπορεί με κανονιστική απόφαση να επιβάλει στους παραγωγούς και τους κατόχους προοριζομένων για διάθεση αποβλήτων που χρήζουν ιδιαιτέρας παρακολουθήσεως την υποχρέωση να τα προσφέρουν στους φορείς των κεντρικών εγκαταστάσεων ή στον οργανισμό για τα ειδικά απόβλητα που προβλέπεται από το άρθρο 28 bis, παράγραφος 1, του ιδίου νόμου.

12 Κατά το άρθρο 9, παράγραφος 2, τρίτη περίοδος, του LAbfG, τα απόβλητα που δεν μπορούν να τύχουν επεξεργασίας στις εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποστέλλονται στις εγκαταστάσεις επεξεργασίας που προτείνει ο παραγωγός ή ο κάτοχος αποβλήτων.

13 Η απόφαση της κυβερνήσεως και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Συγκοινωνιών του ομοσπόνδου κράτους της Βάδης-Βυρτεμβέργης σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων που χρήζουν ιδιαιτέρας παρακολουθήσεως και σχετικά με τον αρμόδιο για τα ειδικά απόβλητα οργανισμό, της 12ης Σεπτεμβρίου 1996 (GBl, σ. 586), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 1998 (GBl, σ. 73, στο εξής: απόφαση), ελήφθη βάσει του άρθρου 9, παράγραφος 2, δεύτερη περίοδος, του LAbfG.

14 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, της αποφάσεως, αρμόδιος φορέας για τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας των προοριζομένων για διάθεση αποβλήτων που χρήζουν ιδιαιτέρας παρακολουθήσεως είναι η εταιρία Sonderabfallentsorgung Baden-Württemberg GmbH (στο εξής: εταιρία SBW), ιδρυθείσα το 1973, το κεφάλαιο της οποίας κατέχει κατά το μεγαλύτερο μέρος το ομόσπονδο κράτος της Βάδης-Βυρτεμβέργης.

15 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, της αποφάσεως, εγκαταστάσεις επεξεργασίας είναι, για τα προοριζόμενα για απόθεση απόβλητα, η εγκατάσταση αποθέσεως αποβλήτων του Billigheim (Γερμανία) και, για τα προοριζόμενα για καύση απόβλητα, η εγκατάσταση καύσεως αποβλήτων της εταιρίας Abfall-Verwertungsgesellschaft mbH (στο εξής: εταιρία AVG), με έδρα το Αμβούργο (Γερμανία), «στο πλαίσιο των υφισταμένων υποχρεώσεων παραδόσεως.»

16 Βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, της αποφάσεως, οι παραγωγοί και οι κάτοχοι προοριζομένων για διάθεση αποβλήτων που χρήζουν ιδιαιτέρας παρακολουθήσεως, τα οποία έχουν παραχθεί στη Βάδη-Βυρτεμβέργη ή τα οποία πρέπει να αποθηκευθούν, να αποτεθούν ή να τύχουν επεξεργασίας εκεί, οφείλουν να προσφέρουν τα απόβλητα αυτά στον αρμόδιο για τα ειδικά απόβλητα

οργανισμό, ο οποίος στη συνέχεια τα αποστέλλει σε κέντρο επεξεργασίας, κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, της αποφάσεως. Το άρθρο 3, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, της αποφάσεως προβλέπει, ωστόσο, εξαιρέσεις από την υποχρέωση αυτή, ιδίως όταν πρόκειται για ποσότητες αποβλήτων κατώτερες από ορισμένα όρια ή όταν τα απόβλητα διατίθενται υπό ορισμένες συνθήκες στις εγκαταστάσεις των παραγωγών ή των κατόχων αποβλήτων.

17 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, της αποφάσεως προβλέπει:

«Ο αρμόδιος για τα ειδικά απόβλητα οργανισμός αποστέλλει τα προσφερόμενα απόβλητα στην εταιρία SBW Sonderabfallentsorgung Baden-Württemberg GmbH, προκειμένου να τύχουν επεξεργασίας στις κεντρικές εγκαταστάσεις, κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, εφόσον τα απόβλητα μπορούν να τύχουν επεξεργασίας στις εγκαταστάσεις αυτές. Όσον αφορά την ειδική εγκατάσταση καύσεως αποβλήτων της εταιρίας Abfall-Verwertungsgesellschaft mbH στο Αμβούργο, πρέπει να τηρείται η υποχρέωση παραδόσεως 20 000 τόνων ετησίως. Η εν λόγω εταιρία κατευθύνει τα απόβλητα που της παραδίδονται σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο προς τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας.»

18 Βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 3, της αποφάσεως, τα προσφερθέντα απόβλητα τα οποία δεν παραδίδονται σε μία από τις δύο εγκαταστάσεις που μνημονεύονται στη σκέψη 15 της παρούσας αποφάσεως παραδίδονται από τον αρμόδιο για τα ειδικά απόβλητα οργανισμό στην εγκατάσταση που προτείνει ο παραγωγός ή ο κάτοχος, εφόσον τα απόβλητα μπορούν να τύχουν εκεί επεξεργασίας σύμφωνα με τη γερμανική περιβαλλοντική νομοθεσία.

19 Η αναφερόμενη στα άρθρα 1, παράγραφος 2, και 4, παράγραφος 1, της αποφάσεως υποχρέωση παραδόσεως 20 000 τόνων ετησίως προς την ειδική εγκατάσταση καύσεως αποβλήτων στο Αμβούργο απορρέει από σύμβαση συναφθείσα στις 5 Μαΐου 1994 μεταξύ των εταιριών SBW και AVG (στο εξής: σύμβαση).

20 Κατά το προοίμιο της συμβάσεως αυτής, συναφθείσας για χρονικό διάστημα δεκαπέντε ετών, το ομόσπονδο κράτος του Αμβούργου θέτει στη διάθεση του ομοσπόνδου κράτους της Βάδης-Βυρτεμβέργης μέρος της ικανότητάς του καύσεως, για την επεξεργασία των ειδικών αποβλήτων που προσφέρει η εταιρία SBW, αντί 1 200 γερμανικών μάρκων (DEM) για κάθε τόνο αποτεφρωμένων αποβλήτων. Η καύση πραγματοποιείται στον αποτεφρωτή αποβλήτων της εταιρίας AVG.

21 Η σύμβαση εξουσιοδοτεί την εταιρία SBW να παραδίδει στην εταιρία AVG το πολύ 30 000 τόνους ετησίως. Η εταιρία SBW δεσμεύεται, εξάλλου, να παραδίδει στην εταιρία AVG τουλάχιστον 20 000 τόνους ετησίως και να καταβάλλει το τίμημα που αντιστοιχεί στην επεξεργασία της ποσότητας αυτής, ακόμη και αν οι ποσότητες που πράγματι παραδίδονται είναι μικρότερες. Για να εγγυηθεί την κάλυψη πιθανών ζημιών της εταιρίας SBW, το ομόσπονδο κράτος της Βάδης-Βυρτεμβέργης οφείλει να παράσχει εγγύηση για ποσό μέχρι 180 εκατομμυρίων DEM.

Η κύρια δίκη και τα προδικαστικά ερωτήματα

22 Η DaimlerChrysler αμφισβήτησε τη νομιμότητα της αποφάσεως και, με αίτηση ακυρώσεως που ασκήθηκε στις 4 Δεκεμβρίου 1996, ζήτησε από το Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Γερμανία) την ακύρωσή της.

23 Η DaimlerChrysler φρονεί ότι υφίσταται ζημία συνεπεία της υποχρεώσεως προσφοράς των αποβλήτων σε μια ευρισκόμενη στο Αμβούργο εγκατάσταση καύσεως αποβλήτων, επειδή εμποδίζεται να προβεί, με μικρότερο κόστος, σε καύση στην αλλοδαπή και, ειδικότερα, στο Βέλγιο, των αποβλήτων που παράγονται στις ευρισκόμενες στη Βάδη-Βυρτεμβέργη βιομηχανικές της εγκαταστάσεις. Η μεταφορά των αποβλήτων μέχρι την εγκατάσταση του Αμβούργου, δηλαδή απόσταση μεταξύ 600 και 800 χιλιομέτρων, συνεπάγεται ετησίως πρόσθετα έξοδα ύψους 2,2 εκατομμυρίων DEM.

24 Προς υποστήριξη της αιτήσεώς της, η DaimlerChrysler ισχυρίστηκε ιδίως ότι η προβλεπομένη από την απόφαση υποχρέωση προσφοράς των αποβλήτων στο κέντρο αποτεφρώσεως της εταιρίας AVG ισοδυναμούσε με ποσοτικό περιορισμό των εξαγωγών, απαγορευόμενο από το άρθρο 34 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 29 ΕΚ) και αντίθετο προς τις διατάξεις της οδηγίας και του κανονισμού.

25 Το Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg έκρινε την αίτηση ακυρώσεως αβάσιμη και την απέρριψε με απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 1997. Με απόφαση της 14ης Μαΐου 1998, το Bundesverwaltungsgericht, ενώπιον του οποίου προσέφυγε με αναίρεση η αιτούσα, επέτρεψε την άσκηση αναθεωρήσεως (Révision).

26 Με την κατ' αναίρεση απόφαση, το Bundesverwaltungsgericht κρίνει ότι η απόφαση δεν αντίκειται στις διατάξεις του εθνικού δικαίου. Ως προς το συμβιβαστό της αποφάσεως με το κοινοτικό δίκαιο, διαπιστώνει ότι η θέσπιση για τους παραγωγούς και κατόχους αποβλήτων που προορίζονται για διάθεση υποχρεώσεως προσφοράς των αποβλήτων στον αρμόδιο Οργανισμό για τα ειδικά απόβλητα πρέπει να θεωρηθεί ως μέτρο απαγορεύσεως των εξαγωγών αποβλήτων συνάδον προς τις διατάξεις του άρθρου 4, παράγραφος 3, στοιχείο α', σημείο i, του κανονισμού.

27 Εντούτοις, δεδομένων των αμφιβολιών σχετικά με άλλες πτυχές του συμβιβαστού της αποφάσεως με το κοινοτικό δίκαιο, το Bundesverwaltungsgericht αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να θέσει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει η έκφραση "σύμφωνα με τη Συνθήκη" στο άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο α', σημείο i, του κανονισμού (ΕΟΚ) 259/93 την έννοια ότι, σε περίπτωση που ισχύει γενική απαγόρευση εξαγωγών των προοριζομένων για διάθεση αποβλήτων που χρήζουν ιδιαιτέρας παρακολουθήσεως, η οποία δικαιολογείται από τις αρχές της εγγύτητας, της προτεραιότητας αξιοποιήσεως και της

αυτάρκειας, πρέπει επιπροσθέτως να ελέγχεται αν η απαγόρευση εξαγωγών συνάδει προς το πρωτογενές δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, ιδίως δε προς την απαγόρευση ποσοτικών περιορισμών στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, που απορρέει από τα άρθρα 28 επ. της Συνθήκης ΕΚ;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, αρκεί, εφόσον η απαγόρευση εξαγωγών επιβάλλεται από τον νόμο και αφορά περιορισμένες ποσότητες, ο έλεγχος της νομοθετικής ρυθμίσεως, αυτής καθαυτής, ή πρέπει ο έλεγχος αυτός να διενεργείται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση κατά την οποία μια σκοπούμενη εξαγωγή απαγορεύεται κατ' εφαρμογήν της νομοθετικής ρυθμίσεως; Εντός του πλαισίου αυτού, επιτρέπεται να "θεσπίζεται", διά της επιβολής υποχρεώσεως προσφοράς σε ημεδαπή εγκατάσταση των προοριζομένων για διάθεση αποβλήτων που χρήζουν ιδιαιτέρας παρακολουθήσεως, απαγόρευση εξαγωγών ισχύουσα για περίοδο δεκαπέντε ετών, εάν, κατά τον χρόνο της επιβολής της υποχρεώσεως αυτής, η επιδιωκόμενη ασφάλεια όσον αφορά την επεξεργασία των αποβλήτων μπορούσε να επιτευχθεί μόνο με την ανάληψη από τον υπεύθυνο για τη διαχείριση της εν λόγω εγκαταστάσεως συμβατικής δεσμεύσεως καλύπτουσας την ίδια περίοδο;

3) Επιτρέπει το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΟΚ) 259/93 στα κράτη μέλη τη θέσπιση ρυθμίσεως η οποία, στο πλαίσιο των εν λόγω υποχρεώσεων προσφοράς των προοριζομένων για διάθεση αποβλήτων που χρήζουν ιδιαίτερης παρακολουθήσεως, εξαρτά τη μεταφορά τους προς άλλα κράτη μέλη από την προϋπόθεση να πληροί η σκοπούμενη διάθεση τις απαιτήσεις του δικαίου περιβάλλοντος του κράτους αποστολής;

4) Απαγορεύουν οι διατάξεις των άρθρων 3 επ. του κανονισμού (ΕΟΚ) 259/93 σε κράτος μέλος να επιβάλλει, σε περίπτωση που σκοπείται η διασυνοριακή μεταφορά των προοριζομένων για διάθεση αποβλήτων που χρήζουν ιδιαιτέρας παρακολουθήσεως, τη διεξαγωγή, πριν από τη διαδικασία κοινοποιήσεως, μιας ειδικής διαδικασίας όσον αφορά την προσφορά και την ανάθεση της επεξεργασίας των αποβλήτων αυτών;»

28 Προκαταρκτικώς, επιβάλλεται η διαπίστωση, όπως το πράττει ορθώς η Επιτροπή, ότι αν και, με τα ερωτήματα αυτά, το εθνικό δικαστήριο αναφέρεται στη διάθεση των αποβλήτων «που χρήζουν ιδιαίτερης παρακολουθήσεως», ο κανονισμός, όταν ορίζει, με τον τίτλο ΙΙ, κεφάλαιο Α, τη διαδικασία που εφαρμόζεται στις μεταφορές μεταξύ κρατών μελών αποβλήτων που προορίζονται για διάθεση, δεν διακρίνει ειδικές κατηγορίες ανάλογα με τη φύση των οικείων αποβλήτων. Επομένως, η απάντηση που θα δοθεί στα εν λόγω ερωτήματα αφορά αδιακρίτως το σύνολο των μεταφορών αποβλήτων που προορίζονται για διάθεση, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι πρόκειται ή δεν πρόκειται για απόβλητα χρήζοντα ιδιαίτερης παρακολουθήσεως.

Επί του πρώτου ερωτήματος

29 Επιβάλλεται προκαταρκτικώς η διαπίστωση, αφενός, ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, της αποφάσεως, που θεσπίζει υποχρέωση προσφοράς των αποβλήτων που προορίζονται για διάθεση σε τοπικό αρμόδιο οργανισμό, θεσπίστηκε βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 3, στοιχείο α', σημείο i, του κανονισμού, το οποίο επιτρέπει στα κράτη μέλη να λαμβάνουν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μέτρα γενικής ισχύος περιορίζοντα τις μεταφορές αποβλήτων μεταξύ κρατών μελών και, αφετέρου, ότι, σύμφωνα με το δικαστήριο παραπομπής, η εθνική αυτή διάταξη συνάδει με την εν λόγω διάταξη του κανονισμού.

30 Επιβάλλεται, εξάλλου, η διαπίστωση ότι το αιτούν δικαστήριο δεν αμφισβητεί την εγκυρότητα του άρθρου 4, παράγραφος 3, στοιχείο α', σημείο i, του κανονισμού ως προς τις διατάξεις των άρθρων 30, 34 και 36 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρων 28 ΕΚ, 29 ΕΚ και 30 ΕΚ).

31 Στο πλαίσιο αυτό, το πρώτο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου πρέπει νοηθεί ως αφορών το αν, όταν εθνικό μέτρο απαγορεύον γενικώς την εξαγωγή προοριζομένων προς διάθεση αποβλήτων δικαιολογείται από τις αρχές της εγγύτητας, της προτε-

ραιότητας αξιοποιήσεως και της αυτάρκειας, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο α', σημείο i, του κανονισμού, είναι απαραίτητο, δεδομένης της εκφράσεως «σύμφωνα με τη Συνθήκη» που χρησιμοποιεί η εν λόγω διάταξη, να επαληθεύεται επιπλέον χωριστά αν το εθνικό αυτό μέτρο συνάδει προς τα άρθρα 34 και 36 της Συνθήκης.

32 Συναφώς, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, όταν ένα ζήτημα ρυθμίζεται κατά τρόπο εναρμονισμένο στο κοινοτικό επίπεδο, κάθε σχετικό εθνικό μέτρο πρέπει να εκτιμάται υπό το πρίσμα των διατάξεων της οδηγίας αυτής και όχι των άρθρων 30, 34 και 36 της Συνθήκης (βλ., συναφώς, απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 1993, C-37/92, Vanacker και Lesage, Συλλογή 1993, σ. I-4947, σκέψη 9).

33 Επιβάλλεται προκαταρκτικώς η υπενθύμιση ότι ο κανονισμός κατήργησε και αντικατέστησε την οδηγία 84/631/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 6ης Δεκεμβρίου 1984, για την επιτήρηση και τον έλεγχο εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας των διασυνοριακών μεταφορών επικίνδυνων αποβλήτων (ΕΕ L 326, σ. 31), με την οποία, όπως διαπίστωσε το Δικαστήριο, θεσπίστηκε ένα πλήρες σύστημα το οποίο αφορούσε, κυρίως, τις διασυνοριακές διακινήσεις επικινδύνων αποβλήτων με σκοπό τη διάθεσή τους σε συγκεκριμένα καθοριζόμενες εγκαταστάσεις και βασιζόταν στην υποχρέωση προηγούμενης λεπτομερούς κοινοποιήσεως εκ μέρους του κατόχου των αποβλήτων (βλ. αποφάσεις της 9ης Ιουλίου 1992, C-2/90, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1992, σ. I-4431, σκέψη 20, και της 10ης Μαΐου 1995, C-422/92, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 1995, σ. I-1097, σκέψη 32).

34 Ο κανονισμός προέρχεται από πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) 90/C 289/05 του Συμβουλίου, σχετικά με την παρακολούθηση και τον έλεγχο της μεταφοράς αποβλήτων στο εσωτερικό της Κοινότητας καθώς και κατά την είσοδο και την έξοδό τους (ΕΕ C 289, σ. 9), που υπέβαλε η Επιτροπή στις 10 Οκτωβρίου 1990. Από την αιτιολογική έκθεση της εν λόγω προτάσεως προκύπτει ότι η επιλογή του τύπου του κανονισμού για την εφαρμογή των τροποποιήσεων της κοινοτικής νομοθεσίας σχετικά με τα απόβλητα υπαγορεύθηκε από τη μέριμνα διαφυλάξεως της ταυτόχρονης και συγκλίνουσας εφαρμογής της νομοθεσίας αυτής σε όλα τα κράτη μέλη.

35 Εξάλλου, από τις τέσσερις πρώτες αιτιολογικές σκέψεις του προσβαλλομένου κανονισμού προκύπτει ότι σκοπός της εκδόσεώς του ήταν η αντικατάσταση της οδηγίας 84/631 από κανονισμό, ενόψει των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει η Κοινότητα στο πλαίσιο διαφορετικών διεθνών συμβάσεων και, ειδικότερα, της συμβάσεως σχετικά με τον έλεγχο των διασυνοριακών μεταφορών επικινδύνων αποβλήτων και τη διάθεσή τους, η οποία υπεγράφη στη Βασιλεία στις 22 Μαρτίου 1989 και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με την απόφαση 93/98/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 1ης Φεβρουαρίου 1993 (ΕΕ L 39, σ. 1).

36 Σύμφωνα με το άρθρο του 1, παράγραφος 1, ο κανονισμός αυτός εφαρμόζεται στις μεταφορές αποβλήτων στο εσωτερικό της Κοινότητας, καθώς και κατά την είσοδο και την έξοδό τους, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που εισάγουν οι παράγραφοι 2 και 3 του ίδιου άρθρου.

37 Ο τίτλος ΙΙ του κανονισμού αφορά τις μεταφορές αποβλήτων μεταξύ των κρατών μελών και διακρίνει μεταξύ των αποβλήτων που προορίζονται προς διάθεση (κεφάλαιο Α, άρθρα 3 έως 5) και των αποβλήτων που προορίζονται προς αξιοποίηση (κεφάλαιο Β, άρθρα 6 έως 11). Όπως προκύπτει από την ένατη αιτιολογική σκέψη, ο τίτλος αυτός καθιερώνει ένα σύστημα προηγουμένης κοινοποιήσεως των μεταφορών αποβλήτων στις αρμόδιες αρχές, ώστε οι αρχές αυτές να ενημερώνονται προσηκόντως, μεταξύ άλλων, για το είδος, τη διακίνηση και τη διάθεση ή την αξιοποίηση των αποβλήτων, προκειμένου να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος, περιλαμβανομένης και της δυνατότητας να προβάλλουν αιτιολογημένες αντιρρήσεις κατά των μεταφορών.

38 Το άρθρο 13 του κανονισμού, το οποίο αποτελεί τον τίτλο του ΙΙΙ, αφορά τις μεταφορές αποβλήτων στο εσωτερικό των κρατών μελών. Κατά την πέμπτη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού, η παρακολούθηση και ο έλεγχος των μεταφορών αυτών εμπίπτει στην αρμοδιότητα των ίδιων των κρατών μελών. Τα εθνικά συστήματα, πάντως, που καθιερώνουν τα κράτη μέλη προς τούτο πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη συνοχής προς το κοινοτικό σύστημα που θεσπίζεται με τον κανονισμό (άρθρο 13, παράγραφος 2). Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να εφαρμόζουν, εντός των ορίων της δικαιοδοσίας τους, το σύστημα που προβλέπει ο κανονισμός για τις μεταφορές μεταξύ κρατών μελών (άρθρο 13, παράγραφος 4).

39 Οι τίτλοι IV, V και VI του κανονισμού περιέχουν τους κανόνες που ισχύουν, αντιστοίχως, για την εξαγωγή αποβλήτων εκτός της Κοινότητας, την εισαγωγή αποβλήτων στην Κοινότητα και τη διαμετακόμιση εντός της Κοινότητας αποβλήτων προερχομένων εκτός της Κοινότητας προς διάθεση ή αξιοποίηση εκτός αυτής.

40 Ο τίτλος VII του κανονισμού, επιγραφόμενος «Κοινές διατάξεις», ορίζει, ιδίως, τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μεταφορά αποβλήτων πρέπει να θεωρείται παράνομη και τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται στην περίπτωση αυτή (άρθρο 26).

41 Το Δικαστήριο έκρινε, στο πλαίσιο αιτήσεως περί ακυρώσεως του εν λόγω κανονισμού, ότι αυτός καθορίζει τις προϋποθέσεις στις οποίες υπόκεινται οι μεταφορές αποβλήτων μεταξύ των κρατών μελών και τις διαδικασίες με τις οποίες χορηγούνται οι άδειες για τις μεταφορές αυτές, δεδομένου ότι όλες αυτές οι προϋποθέσεις και διαδικασίες θεσπίστηκαν προς εξασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος και αφού ελήφθησαν υπόψη ορισμένοι στόχοι που ανάγονται στην πολιτική περιβάλλοντος, όπως είναι οι αρχές της εγγύτητας, της προτεραιότητας της αξιοποιήσεως και της αυτάρκειας σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο (απόφαση της 28ης Ιουνίου 1994, C-187/93, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1994, σ. I-2857, σκέψεις 21 και 22). Το Δικαστήριο, εξάλλου, παρατήρησε ότι, προκειμένου να εκτιμηθεί αν ο κανονισμός μπορούσε να εκδοθεί νομίμως επί της νομικής βάσεως του άρθρου 130 Σ της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 175 ΕΚ), σκοπός του κανονισμού είναι η θέσπιση ενός εναρμονισμένου συστήματος διαδικασιών με τις οποίες μπορεί να περιορίζεται η κυκλοφορία των αποβλήτων προς προστασία του περιβάλλοντος (προαναφερθείσα απόφαση Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, σκέψη 26).

42 Κατά συνέπεια, από το γενικό πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε ο κανονισμός, από τη φύση του, τους σκοπούς που επιδιώκει και το περιεχόμενό του προκύπτει ότι ρυθμίζει κατά τρόπο εναρμονισμένο σε κοινοτικό επίπεδο το ζήτημα της μεταφοράς αποβλήτων προκειμένου να διασφαλίσει την προστασία του περιβάλλοντος.

43 Επομένως, κάθε εθνικό μέτρο σχετικό με τη μεταφορά αποβλήτων πρέπει να εκτιμάται υπό το πρίσμα των διατάξεων του κανονισμού αυτού και των διατάξεων των άρθρων 30, 34 και 36 της Συνθήκης.

44 Στο πλαίσιο αυτό, η χρήση, στο άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο α', σημείο i, του κανονισμού, της φράσεως «σύμφωνα με τη Συνθήκη» δεν πρέπει να νοηθεί ως σημαίνουσα ότι εθνικό μέτρο που πληροί τους όρους της εν λόγω διατάξεως πρέπει, επιπλέον, να εξετάζεται χωριστά ως προς το συμβιβαστό του με τις διατάξεις των άρθρων 30, 34 και 36 της Συνθήκης.

45 Ούτε η φράση «σύμφωνα με τη Συνθήκη» σημαίνει ότι όλα τα εθνικά μέτρα που περιορίζουν τη μεταφορά αποβλήτων, τα οποία αφορά το άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο α', σημείο i, του κανονισμού, πρέπει να τεκμαίρονται συστηματικώς ως συνάδοντα με το κοινοτικό δίκαιο από το μοναδικό γεγονός ότι επιδιώκουν να εφαρμόσουν μία ή περισσότερες από τις αρχές της διατάξεως αυτής. Η εν λόγω φράση πρέπει μάλλον να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι τα οικεία εθνικά μέτρα πρέπει, εκτός από το να συνάδουν προς τον κανονισμό, να τηρούν επίσης τις γενικές αρχές ή τους κανόνες της Συνθήκης, τους οποίους δεν αφορά άμεσα η νομοθεσία για τις μεταφορές αποβλήτων.

46 Σύμφωνα με τις σκέψεις που προηγήθηκαν, στο πρώτο ερώτημα επιβάλλεται να δοθεί ως απάντηση ότι, όταν εθνικό μέτρο απαγορεύον γενικώς την εξαγωγή προοριζομένων προς διάθεση αποβλήτων δικαιολογείται από τις αρχές της εγγύτητας, της προτεραιότητας αξιοποιήσεως και της αυτάρκειας, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο α', σημείο i, του κανονισμού, δεν είναι απαραίτητο να επαληθεύεται επιπλέον χωριστά αν το εθνικό αυτό μέτρο συνάδει προς τα άρθρα 34 και 36 της Συνθήκης.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

47 Δεδομένου ότι το δεύτερο ερώτημα τέθηκε από το αιτούν δικαστήριο μόνο για την περίπτωση καταφατικής απαντήσεως του πρώτου, δεν υπάρχει λόγος απαντήσεως.

Επί του τρίτου ερωτήματος

48 Με το τρίτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά στην ουσία αν το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού επιτρέπει σε κράτος μέλος, το οποίο θέσπισε ρύθμιση επιβάλλουσα υποχρέωση προσφοράς σε αρμόδιο οργανισμό των προς διάθεση αποβλήτων, να ορίζει ότι, όταν αυτά δεν αποδίδονται σε κέντρο εξαρτώμενο από τον εν λόγω οργανισμό, η μεταφορά τους προς εγκαταστάσεις επεξεργασίας ευρισκόμενες σε άλλα κράτη μέλη επιτρέπεται μόνον υπό τον όρο ότι η σκοπούμενη διάθεση πληροί τις προϋποθέσεις που θέτει η περιβαλλοντική νομοθεσία του οικείου κράτους.

49 Συναφώς, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι, βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού, οι αντιρρήσεις στη μεταφορά αποβλήτων πρέπει να βασίζονται στην παράγραφο 3 της διατάξεως αυτής.

50 Οι περιπτώσεις στις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να αντιταχθούν σε μεταφορά μεταξύ κρατών μελών των αποβλήτων που προορίζονται για διάθεση είναι, επομένως, εκείνες που απαριθμούνται περιοριστικώς στο άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού.

51 Το άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο α', του κανονισμού αφορά τις περιπτώσεις στις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να λάβουν μέτρα γενικής ή μερικής απαγορεύσεως ή συστηματικής εναντιώσεως, σχετικά με τα απόβλητα που προορίζονται για διάθεση. Το άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχεία β' και γ', αφορά τις περιπτώσεις στις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να εναντιωθούν σε συγκεκριμένη μεταφορά αποβλήτων.

52 Η επίδικη στην κύρια δίκη εθνική νομοθεσία, στην οποία αναφέρεται το τρίτο ερώτημα, θεσπίζει σύστημα με σκοπό την κατ' αρχήν απαγόρευση των εξαγωγών αποβλήτων, εκτός ορισμένων παρεκκλίσεων. Η πρώτη κατηγορία παρεκκλίσεων απαλλάσσει σε ορισμένες περιπτώσεις τους παραγωγούς ή τους κατόχους αποβλήτων από την υποχρέωση προσφοράς στον αρμόδιο για τη διαχείρισή τους οργανισμό, ιδίως όταν οι ποσότητες των εν λόγω αποβλήτων είναι κατώτερες από ορισμένα όρια. Η δεύτερη κατηγορία παρεκκλίσεων, στην οποία αναφέρεται ειδικότερα το τρίτο ερώτημα, επιτρέπει, όταν τα απόβλητα προσφέρονται στον αρμόδιο για τη διάθεσή τους οργανισμό, αλλά δεν μπορούν να τύχουν επεξεργασίας σε κέντρο επεξεργασίας υπαγόμενο στον εν λόγω οργανισμό, ιδίως λόγω των περιορισμένων δυνατοτήτων επεξεργασίας του οικείου κέντρου, τη μεταφορά τους σε εγκατάσταση της υποδείξεως του παραγωγού ή του κατόχου των αποβλήτων, υπό τον όρο, ωστόσο, ότι η σκοπούμενη διάθεση πληροί τις προϋποθέσεις που θέτει η περιβαλλοντική νομοθεσία του κράτους αποστολής.

53 Όπως ορθώς παρατηρεί η DaimlerChrysler, η απόφαση, της οποίας η νομιμότητα αμφισβητείται στην κυρία δίκη, αποτελεί πράξη κράτους μέλους αφηρημένη και γενική, όπως αυτές που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο α', σημείο i, του κανονισμού, οπότε το ζήτημα αν το κοινοτικό δίκαιο επιτρέπει εθνικό μέτρο όπως η εν λόγω απόφαση πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα της διατάξεως αυτής του κανονισμού και όχι των άλλων διατάξεων του προαναφερθέντος άρθρου 4, παράγραφος 3.

54 Ως προς το συμβιβαστό της αποφάσεως με το άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο α', σημείο i, της αποφάσεως, το ομόσπονδο κράτος της Βάδης-Βυρτεμβέργης ισχυρίζεται, ιδίως, ότι, εφόσον η εν λόγω διάταξη αναγνωρίζει σε κράτος μέλος το δικαίωμα

να απαγορεύει γενικώς τη μεταφορά αποβλήτων, πρέπει οπωσδήποτε, κατά μείζονα λόγο, εφόσον αυτό δεν επιβάλλει τέτοια απαγόρευση, να του αναγνωριστεί το δικαίωμα, που ασκείται από την προσβαλλομένη με την κυρία δίκη νομοθεσία, να απαιτεί να πληρούνται οι οικείοι περιβαλλοντικοί κανόνες, στην περίπτωση διαθέσεως αποβλήτων στο εξωτερικό.

55 Η επιχειρηματολογία αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

56 Συγκεκριμένα, εθνική νομοθεσία, όπως η βαλλόμενη στην κυρία δίκη, που αποτελεί μέτρο μερικής απαγορεύσεως μεταφοράς αποβλήτων, μπορεί, όπως και τα μέτρα γενικής απαγορεύσεως ή συστηματικής εναντιώσεως που μνημονεύονται με το άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο α', σημείο i, του κανονισμού, να ψηφίζεται συχνά από κράτος μέλος μόνον εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις που θέτει η εν λόγω διάταξη, εφόσον, δηλαδή, τηρεί τις αρχές της εγγύτητας, της προτεραιότητας αξιοποιήσεως και της αυτάρκειας σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.

57 Συναφώς, εφόσον το άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο α', σημείο i, του κανονισμού δεν προβλέπει, αυτήν καθ' αυτήν, τη δυνατότητα απαγορεύσεως της μεταφοράς αποβλήτων, όταν η διάθεσή τους δεν πληροί τις προϋποθέσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας του κράτους αποστολής, επιβάλλεται να εξεταστεί αν η δυνατότητα αυτή δικαιολογείται βάσει μιας εκ των τριών αρχών που αναφέρει η εν λόγω διάταξη.

58 Πρώτον, ως προς την αρχή της εγγύτητας, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι εφαρμόζει την αρχή αυτή μια εθνική νομοθεσία η οποία, όταν επιτρέπει τη μεταφορά αποβλήτων προς άλλο κράτος μέλος προς τον σκοπό της διαθέσεώς τους, εξαρτά την έγκριση τέτοιας μεταφοράς από την προϋπόθεση να πραγματοποιείται η διάθεση αυτή σύμφωνα με τις απαιτήσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας του κράτους αποστολής.

59 Συγκεκριμένα, τέτοια νομοθεσία δεν λαμβάνει καθόλου υπόψη την εγγύτητα της εγκαταστάσεως επεξεργασίας που προτείνει ο παραγωγός ή ο κάτοχος των αποβλήτων.

60 Δεύτερον, ως προς την αρχή της προτεραιότητας αξιοποιήσεως, που απορρέει από το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας, σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα μέτρα για να προωθήσουν την αξιοποίηση των αποβλήτων, δεν μπορεί εξ ορισμού να εφαρμοστεί από εθνική νομοθεσία που δεν ενθαρρύνει τέτοια αξιοποίηση, αλλ' αποσκοπεί μόνο στον καθορισμό της εγκαταστάσεως επεξεργασίας στην οποία μπορούν να διατεθούν τα απόβλητα.

61 Τρίτον, ως προς την αρχή της αυτάρκειας σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο, από το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας προκύπτει ότι αυτή σκοπεί να καταστήσει δυνατό στην Κοινότητα, στο σύνολό της, να καταστεί αυτάρκης στον τομέα της διαθέσεως των αποβλήτων και στα κράτη μέλη να τείνουν χωριστά προς τον στόχο αυτό, μέσω ολοκληρωμένου και κατάλληλου δικτύου εγκαταστάσεων διαθέσεως.

62 Βέβαια, η εφαρμογή της αρχής αυτής μπορεί κατ' αρχήν να δικαιολογεί ρύθμιση θεσπίζουσα υποχρέωση προσφοράς σε αρμόδιο οργανισμό των αποβλήτων που προορίζονται για διάθεση, ο οποίος τα κατευθύνει προς εγκαταστάσεις διαθέσεως τις οποίες ελέγχει, καθόσον η υποχρέωση αυτή δικαιολογείται από την ανάγκη διασφαλίσεως ενός επιπέδου δραστηριότητας απαραίτητου για τη βιωσιμότητα αυτών των εγκαταστάσεων διαθέσεως και, κατά συνέπεια, καθιστά δυνατή τη διατήρηση των ικανοτήτων διαθέσεως που συνάδουν με την πραγματοποίηση της αρχής της αυτάρκειας σε εθνικό επίπεδο.

63 Εντούτοις, η προϋπόθεση σύμφωνα με την οποία η μεταφορά προοριζομένων προς διάθεση αποβλήτων επιτρέπεται μόνον αν η διάθεση πραγματοποιείται σύμφωνα με τις απαιτήσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας του κράτους αποστολής ουδόλως

συμβάλλει στην εφαρμογή της αρχής της αυτάρκειας, καθόσον εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, επειδή τα οικεία απόβλητα δεν μπορούν να διατεθούν, προσφέρονται εν πάση περιπτώσει σε εγκατάσταση επεξεργασίας της υποδείξεως του παραγωγού ή του κατόχου των αποβλήτων.

64 Από όσα προηγήθηκαν, προκύπτει ότι, όταν ένα κράτος μέλος επιτρέπει τη μεταφορά αποβλήτων προς εγκαταστάσεις επεξεργασίας άλλου κράτους μέλους υποδείξει του παραγωγού ή του κατόχου των αποβλήτων και όχι προς εγκαταστάσεις που το ίδιο ορίζει, το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού δεν του επιτρέπει να επιβάλει όρο σύμφωνα με τον οποίο η σκοπούμενη διάθεση πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις της δικής του νομοθεσίας.

65 Επιβάλλεται συνεπώς να δοθεί ως απάντηση στο τρίτο ερώτημα ότι το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού δεν επιτρέπει σε κράτος μέλος, το οποίο θέσπισε ρύθμιση επιβάλλουσα υποχρέωση προσφοράς σε αρμόδιο οργανισμό των προς διάθεση αποβλήτων, να ορίζει ότι, όταν αυτά δεν αποδίδονται σε κέντρο εξαρτώμενο από τον εν λόγω οργανισμό, η μεταφορά τους προς εγκαταστάσεις επεξεργασίας ευρισκόμενες σε άλλα κράτη μέλη επιτρέπεται μόνον υπό τον όρον ότι η σκοπούμενη διάθεση πληροί τις προϋποθέσεις που θέτει η περιβαλλοντική νομοθεσία του κράτους μέλους αυτού.

Επί του τέταρτου ερωτήματος

66 Με το τέταρτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά στην ουσία αν τα άρθρα 3 έως 5 του κανονισμού απαγορεύουν σε κράτος μέλος να εφαρμόσει, πριν από την εφαρ-

μογή της διαδικασίας κοινοποιήσεως του κανονισμού, ιδία διαδικασία, σχετική με την προσφορά και τον προορισμό των αποβλήτων, στη μεταφορά μεταξύ κρατών μελών αποβλήτων που προορίζονται για διάθεση.

67 Συναφώς, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι η εναρμόνιση στην οποία προβαίνει ο κανονισμός στον τομέα της μεταφοράς αποβλήτων δεν αφορά μόνον τις ουσιαστικές προϋποθέσεις υπό τις οποίες επιτρέπεται η μεταφορά αυτή, αλλά και τη διαδικασία που τη ρυθμίζει.

68 Ειδικότερα, βάσει των άρθρων 3 έως 5 του κανονισμού, η διαδικασία που εφαρμόζεται στη μεταφορά μεταξύ κρατών μελών αποβλήτων που προορίζονται για διάθεση χαρακτηρίζεται από την υποχρέωση που βαρύνει τον παραγωγό ή τον κάτοχο των αποβλήτων, ο οποίος σκοπεύει να μεταφέρει ή να αναθέσει τη μεταφορά τους, να κοινοποιεί τη σκοπούμενη μεταφορά στην αρμόδια αρχή προορισμού.

69 Η κοινοποίηση αυτή ενέχει ουσιαστικό χαρακτήρα για τη διαδικασία που ο κανονισμός θεσπίζει σχετικά με αυτό το είδος της μεταφοράς, ο οποίος καθορίζει λεπτομερώς τις πληροφορίες σχετικά με τη μεταφορά που πρέπει να περιέχει η κοινοποίηση και ορίζει ότι η απόδειξη παραλαβής της κοινοποιήσεως σημειώνει το σημείο εκκινήσεως των διαφορετικών προθεσμιών που τάσσονται αντιστοίχως στις αρμόδιες αρχές προορισμού, αποστολής και διαμετακομίσεως, προκειμένου να ασκήσουν ή όχι τις παρεχόμενες από τον κανονισμό δυνατότητες προβολής αντιρρήσεων ως προς τη μεταφορά ή καθορισμού των προϋποθέσεων επί τούτου.

70 Η ούτως καθοριζόμενη διαδικασία εγγυάται στον κοινοποιούντα ότι το σχέδιο μεταφοράς θα εξεταστεί εντός των προθεσμιών που τάσσει ο κανονισμός και ότι θα ενημερωθεί, το αργότερο κατά την εκπνοή των προθεσμιών, εάν, και ενδεχομένως υπό ποιες προϋποθέσεις, μπορεί να πραγματοποιηθεί η μεταφορά.

71 Εθνική νομοθεσία επιβάλλουσα στον παραγωγό ή στον κάτοχο αποβλήτων, ο οποίος προτίθεται να τα μεταφέρει ή να αναθέσει τη μεταφορά τους, την τήρηση, πριν από την κοινοτική διαδικασία που άρχεται από της προβλεπομένης υπό του κανονισμού κοινοποιήσεως, διαφορετικής διαδικασίας, με δικές της διατυπώσεις και προθεσμίες, σχετικά με την προσφορά και τον προορισμό των αποβλήτων δεν μπορεί να θεωρηθεί συνάδουσα με τη διαδικασία που θεσπίζουν τα άρθρα 3 έως 5 του κανονισμού.

72 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι τα άρθρα 3 έως 5 του κανονισμού, που καθορίζουν την εφαρμοστέα διαδικασία για τη μεταφορά μεταξύ κρατών μελών αποβλήτων που προορίζονται για διάθεση, απαγορεύει σε κράτος μέλος να εφαρμόσει, πριν από την εφαρμογή της διαδικασίας κοινοποιήσεως του κανονισμού, ιδία διαδικασία, σχετική με την προσφορά και τον προορισμό των αποβλήτων, στη μεταφορά μεταξύ κρατών μελών αποβλήτων που προορίζονται για διάθεση.

73 Η ερμηνεία αυτή δεν αμφισβητείται από τα επιχειρήματα που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Βάδης-Βυρτεμβέργης, σύμφωνα με τα οποία, εφόσον ο κανονισμός επιτρέπει, με το άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο α', σημείο i, στα κράτη μέλη να λαμβάνουν μέτρα γενικού περιορισμού της μεταφοράς αποβλήτων, πρέπει, κατά μείζονα λόγο, να τους αναγνωριστεί η εξουσία θεσπίσεως, για την εφαρμογή των εθνικών αυτών μέτρων, αυτόνομης διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας αίτηση μεταφοράς προς διάθεση αποβλήτων πρέπει να εξετάζεται προηγουμένως.

74 Συγκεκριμένα, όταν τα κράτη μέλη κάνουν χρήση της δυνατότητας που παρέχει το άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο α', σημείο i, του κανονισμού να λαμβάνουν μέτρα γενικού περιορισμού της μεταφοράς των αποβλήτων, δεν μπορούν να αποκλίνουν από τη διαδικασία που θεσπίζει ο εν λόγω κανονισμός. Πρέπει, αντιθέτως, να εφαρμόζουν τη δυνατότητα αυτή στο διαδικαστικό πλαίσιο που θεσπίζει ο κανονι-

σμός, σύμφωνα με το οποίο η προηγούμενη κοινοποίηση του σχεδίου μεταφοράς αποτελεί το πρώτο στάδιο της διαδικασίας που οδηγεί στην ενδεχόμενη έγκρισή του.

75 Ειδικότερα, στην περίπτωση κατά την οποία κράτος μέλος λαμβάνει μέτρο μερικής απαγορεύσεως της μεταφοράς αποβλήτων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4, παράγραφος 3, στοιχείο α', σημείο i, του κανονισμού, το οποίο ορίζει ότι ορισμένα απόβλητα πρέπει να προτείνονται σε αρμόδιο οργανισμό, επιφορτισμένο με τη διαχείριση των προς διάθεση αποβλήτων, και ότι η μεταφορά τους προς εγκατάσταση επεξεργασίας κείμενη εντός άλλου κράτους μέλους μπορεί να εγκριθεί μόνον όταν τα απόβλητα δεν μπορούν να τύχουν επεξεργασίας σε εγκατάσταση υπαγόμενη από τον οικείο αρμόδιο οργανισμό, η ενδεχόμενη αντίρρηση της αρχής αποστολής, που αιτιολογείται ως προς το μέτρο αυτό απαγορεύσεως, πρέπει να προβάλλεται σύμφωνα με τη διαδικασία που θεσπίζει ο κανονισμός.

76 Επιβάλλεται, επομένως, να δοθεί ως προς το τέταρτο ερώτημα η απάντηση ότι τα άρθρα 3 έως 5 του κανονισμού απαγορεύουν σε κράτος μέλος να εφαρμόσει, πριν από την εφαρμογή της διαδικασίας κοινοποιήσεως του κανονισμού, ιδία διαδικασία, σχετική με την προσφορά και τον προορισμό των αποβλήτων, στη μεταφορά μεταξύ κρατών μελών αποβλήτων που προορίζονται για διάθεση.

Επί των δικαστικών εξόδων

77 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Γερμανική, η Δανική, η Ολλανδική, η Αυστριακή Κυβέρνηση και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με απόφαση της 24ης Ιουνίου 1999 το Bundesverwaltungsgericht, αποφαίνεται:

1) **Όταν εθνικό μέτρο απαγορεύον γενικώς την εξαγωγή προοριζομένων προς διάθεση αποβλήτων δικαιολογείται από τις αρχές της εγγύτητας, της προτεραιότητας αξιοποιήσεως και της αυτάρκειας, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο α', σημείο i, του κανονισμού (ΕΟΚ) 259/93 του Συμβουλίου, της 1ης Φεβρουαρίου 1993, σχετικά με την παρακολούθηση και τον έλεγχο των μεταφορών αποβλήτων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας καθώς και κατά την είσοδο και έξοδό τους, δεν είναι απαραίτητο να επαληθεύεται επιπλέον χωριστά αν το εθνικό αυτό μέτρο συνάδει προς τα άρθρα 34 και 36 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρα 29 ΕΚ και 30 ΕΚ).**

2) **Το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 259/93 δεν επιτρέπει σε κράτος μέλος, το οποίο θέσπισε ρύθμιση επιβάλλουσα υποχρέωση προσφοράς σε αρμόδιο οργανισμό των προς διάθεση αποβλήτων, να ορίζει ότι, όταν αυτά δεν αποδίδονται σε κέντρο εξαρτώμενο από τον εν λόγω οργανισμό, η μεταφορά τους προς εγκαταστάσεις επεξεργασίας ευρισκόμενες σε άλλα κράτη μέλη επιτρέπεται μόνον υπό τον όρον ότι η σκοπούμενη διάθεση πληροί τις προϋποθέσεις που θέτει η περιβαλλοντική νομοθεσία του κράτους μέλους αυτού.**

3) Τα άρθρα 3 έως 5 του κανονισμού 259/93 απαγορεύουν σε κράτος μέλος να εφαρμόσει, πριν από την εφαρμογή της διαδικασίας κοινοποιήσεως του κανονισμού, ιδία διαδικασία, σχετική με την προσφορά και τον προορισμό των αποβλήτων, στη μεταφορά μεταξύ κρατών μελών αποβλήτων που προορίζονται για διάθεση.

Rodríguez Iglesias Colneric Gulmann

Edward La Pergola Sevón Wathelet

Schintgen Σκουρής Cunha Rodrigues Timmermans

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 13 Δεκεμβρίου 2001.

Ο Γραμματέας Ο Πρόεδρος

R. Grass G. C. Rodríguez Iglesias